

Elektriciteitsmonitor

Hans van Cleef, Sr. Energie-econoom

Tel.: 020 343 46 79 / hans.van.cleef@nl.abnamro.com

Record na record

- ▶ **Elektriciteitsprijzen stijgen snel, met onder andere nieuwe prijsrecords in het VK**
- ▶ **Ook gasprijzen flink hoger door toegenomen vraag; minder LNG aanbod naar Europa**
- ▶ **Kolenprijzen stijgen door extra vraag uit Azië**
- ▶ **Prijs EU ETS (CO₂-rechten) bereikt nieuw recordhoogte (> EUR 35/ton)**

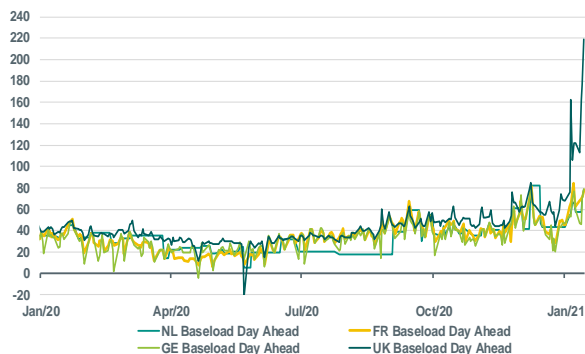
Diverse factoren versterken de prijsbeweging

De afgelopen dagen zijn elektriciteitsprijzen over de hele linie hard gestegen. De *day-ahead* prijzen (levering de volgende dag) laten in alle landen in Noordwest Europa een sterke stijging zien. Maar de trend is breder. De vraag naar gas in Spanje is nog nooit zo groot geweest als gisteren. Hoewel buiten ons aandachtsgebied, zien we ook sterke stijgingen van de prijzen in Azië, waaronder Japan, China en Zuid-Korea. Vooral de prijs in het Verenigd Koninkrijk is al een week boven de EUR 100/MWh en de baseloadprijs bereikte een recordhoogte van GBP 195/MWh (EUR 219/MWh). Een combinatie van factoren zorgen voor deze sterke prijsoplevingen: hogere prijzen voor aardgas, kolen én de prijs van CO₂ emissierechten.

De vraag naar elektriciteit is in het algemeen (met name voor verwarming) de laatste week sterk gestegen. De prijsstijging blijft echter niet beperkt tot de elektriciteitsprijzen voor de korte termijn. Zoals te zien in de rechter grafiek lopen ook de prijzen voor – in dit geval – kalenderjaar 2022 sterk op in de laatste weken.

Elektriciteit: Day-ahead prijzen stijgen flink

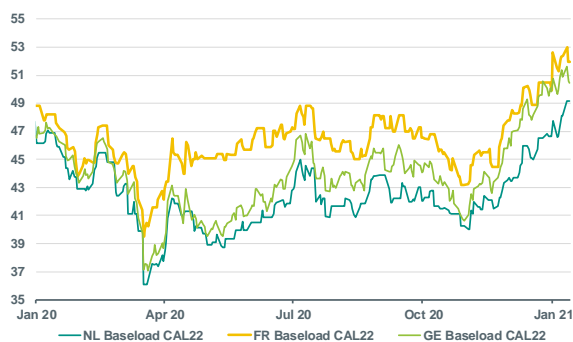
x EUR/MWh

Bron: Bloomberg

Elektriciteitsprijzen CAL22

x EUR/MWh

Bron: Bloomberg

Dat de prijs van elektriciteit in het VK een recordhoogte bereikte, en daarmee nog sneller steeg dan andere landen in de regio, was het gevolg van een samenloop van omstandigheden. Door het onverwacht uitvallen van enkele energiecentrales, waaronder een biomassacentrale, een gascentrale en een lage opbrengst van windenergie, moesten kolencentrales bijspringen. Centrales die op de planning staan om in de komende jaren te worden ontmanteld. Daarnaast zijn er problemen met interconnectiekabels tussen het VK en Nederland (tot begin februari) en Frankrijk (tot medio februari). De hoge prijzen zijn het bewijs dat de netbeheerder worstelt met het balanceren van het systeem.

EU ETS prijs bereikt nieuw record

Op 12 januari bereikte de prijs van EU ETS CO₂-emissierechten een nieuw recordhoogte van EUR 35,42/ton voordat het weer afzwakte tot bijna EUR 33/ton. De recente stijging was het gevolg van het feit dat er momenteel geen nieuwe rechten worden geveild. Tekorten aan rechten bij bedrijven die onder het ETS vallen moeten dus op de markt worden aangekocht. Daarnaast vermoeden wij dat marktspeculatie een belangrijke reden was. Deze speculatie is mogelijk mede gedreven door de aangepaste Europese doelstelling om niet 49% maar 55% CO₂-reductie te bewerkstellen in 2030. Een andere reden kan zijn dat korte-termijn beleggers, die simpelweg op zoek zijn naar rendement, willen meeprofiteren van de recente prijsstijging. Iets dat de beweging dan verder doet accelereren.

EU ETS prijs bereikt nieuw record

x EUR/ton

Bron: Bloomberg

Koud weer leidt tot hogere gasprijzen... wereldwijd

Diverse koudefronten leiden tot een toename van de vraag naar aardgas. Doordat de vraag naar gas nu op diverse continenten tegelijk aantrekt, zien we dat de aardgasprijzen daar in alle markten op reageren. Waar de prijsstijging in de VS nog beperkt bleef tot het bereiken van het hoogste niveau in anderhalve maand, zagen we de prijzen van aardgas in het VK, Nederland én de Aziatische (Japan Korea) LNG prijs nog veel sterker stijgen. Als we de weersberichten mogen geloven is er een aanzienlijke kans dat we in de komende weken nog veel meer kou kunnen verwachten als gevolg van het mogelijk ontstaan van een *polar vortex*¹. Vooruitlopend op de huidige vraag naar gas, en de potentiële verder stijgende vraag naar gas, zien we dat marktspeculatie de prijzen reeds opdrijven.

De import van LNG in Europa was al wat afgekoeld doordat de meeste ladingen van LNG op dit moment richting Azië gaan. Hierdoor zijn de consumenten in Noordwest Europa vooral overgeleverd aan de importen van de 'traditionele' kanalen via Noorwegen en Rusland. Een explosie deze week bij de transitpijpleiding in Oekraïne, die van Rusland naar Europa loopt, heeft volgens zeggen geen gevolgen gehad voor de gasleveringen. Daarnaast zijn de gasvoorraden in

1

Polar Vortex = een patroon van winden die opstijgen in het noordpoolgebied en lijken op cyclonen die het hele jaar door rond de Noordpool stromen. Een Polar Vortex is het gevaarlijkst wanneer hij verzwakt, omdat hij voor meer acute winterse omstandigheden zorgt en kan leiden tot extreme ijskoude weersomstandigheden in het oosten van de VS en sterke temperatuurdalingen in Europa.

Europa nog aanzienlijk. In Nederland nemen de gasvoorraden ook af, maar zijn momenteel met zo'n 60% nog steeds ruim voldoende om aan de verwachte vraag te voldoen.

Gasrijzen omhoog door koud weer

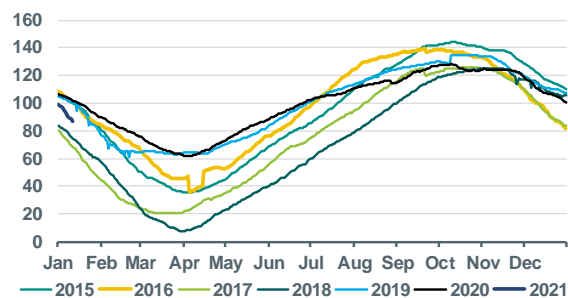
x USD/MWh

Bron: Bloomberg

Voorraden NL zijn ruim, maar dalende

x 1000 TWh

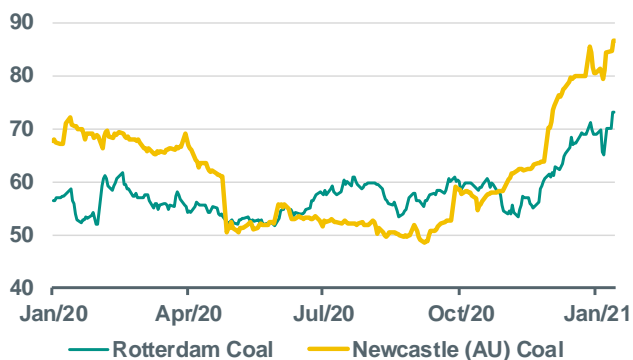
Bron: Bloomberg

Kolenprijs

Ook de kolenprijzen laten de afgelopen maanden een sterk stijgend verloop zien. Hogere vraag naar kolen is de voornaamste reden van deze prijsbeweging. Nu de prijzen van gas wereldwijd sterk stijgen zien we de vraag naar kolen ook weer toenemen om aan de vraag naar elektriciteit te voldoen. Hierdoor zien we een stijgende vraag naar kolen (en gas) vanuit Japan en India. Onlangs stuurden diverse eigenaren van energiebedrijven in China een waarschuwing uit dat er een tekort aan kolen dreigt nu ook daar de voorraden snel afnemen. De Chinese import van Australisch kool is bijna nul door een importban van China. Australië heeft in veel bewoordingen China beschuldigd van het coronavirus. De Chinezen halen hun kolen nu uit Indonesië.

Kolenprijzen stijgen door vraag uit China

x USD/ton

Bron: Bloomberg

DISCLAIMER

Dit document is samengesteld door ABN AMRO. Het heeft uitsluitend als doel om financiële en algemene informatie te verstrekken over de economie. ABN AMRO behoudt zich alle rechten voor met betrekking tot de informatie in het document en het document wordt uitsluitend aan u verstrekt voor uw informatie. Het is niet toegestaan dit document (geheel of deels) te kopiëren, distribueren, door te geven aan een derde of om het voor enig ander doel te gebruiken dan hier boven bedoeld. Dit document is informatief bedoeld en vormt geen aanbieding van effecten aan het publiek, of een uitnodiging om een aanbod te doen.

U mag niet om welke reden dan ook vertrouwen op de informatie, meningen, beramingen, en aannames in dit document noch dat het compleet, accuraat of juist is. Er wordt geen garantie gegeven, uitdrukkelijk of stilzwijgend, door of uit naam van ABN AMRO, haar directeuren, functionarissen, vertegenwoordigers, gelieerde partijen, groepsmaatschappijen of werknemers met betrekking tot de juistheid of volledigheid van de informatie in dit document, en geen enkele aansprakelijkheid wordt geaccepteerd voor enig verlies als direct of indirect gevolg van het gebruik van deze informatie. De opvattingen en meningen opgenomen hierin kunnen op enig moment aan verandering onderhevig zijn en ABN AMRO heeft geen enkele verplichting om de informatie in dit document na de datum hiervan te herzien.

Voordat u in enig product van ABN AMRO investeert, dient u zich te informeren over de verschillende financiële en andere risico's, alsmede mogelijke beperkingen voor u en uw investeringen als gevolg van toepasselijke wetgeving en regels. Indien u, na lezing van dit document, overweegt een investering te doen in een product, raadt ABN AMRO aan om een dergelijke investering met uw relatie manager of persoonlijke adviseur te bespreken om nader te bezien of het relevante product – met inachtneming van alle mogelijke risico's – past bij uw investeringen. De waarde van beleggingen kan fluctueren. In het verleden behaalde resultaten bieden geen garanties voor de toekomst. ABN AMRO behoudt zich het recht voor wijzigingen in dit materiaal aan te brengen.

Alle rechten voorbehouden © Copyright 2021 ABN AMRO Bank N.V. and affiliated companies ("ABN AMRO")